

STRÖMSBOKEN

AV
ALFRED MATTESSON

DEL. II-1. HÄFT. 5.

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1948

STRÖMSBOKEN

av

ALFRED MATTESSON

DEL. II:1

STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1948

Del. II:1, häft. 5.

Styrelse 1946—1949.

Distriktsöverlärare Stig Lander, Strömsund, ordförande.
Slöjdlärarinnan fröken Karin Nilsson, v. ordförande.
Byggmästare Albert Edin, Näsviken.
Hemmansägare P. W. Eriksson, Vågdalen.
Fru Anna Espmark, Åspnäs.
Ingenjör Elias V. Johansson, Grelsgård.
Bankdirektör O. Olofsson, Näset.
Slöjdlärarinnan fröken Rebecka Ström, Strömsund.
Hemmansägare Johan Wikström, Vedjeön.
Rektor Alfred Mattesson, Strömsund, sekreterare och
kassaförvaltare.

Hedersledamöter.

Orgelfabrikör J. Eriksson, Östersund.
Bankdirektör O. Olofsson, Näset.

Ständiga medlemmar.

F. bankdirektör Gunnar Björkman, Stockholm.
Advokat Artur Bååthe, Stockholm.

Årsbetalande medlemmar 1947 voro 253.

Randanmärkningar.

Först skall jag påpeka några tryckfel i Strömsboken. I häfte 3 under Gärdnäsbyn sid. 54 står Per Espring i st. för Esping, och i häfte 4 under Hillsand sid. 69 står Pål Svensson Tallqvist i st. för Tullqvist. Pål Svensson är bördig från Tullingsås.

Sedan vill jag lämna några uppgifter om det norrländska avvitringsverket rörande Jämtland, som jag hämtat ur Jan Eric Almquists arbete med titeln Det norrländska avvitringsverket i det stora verket Svenska lantmäteriet 1628—1928 del I.

I svensk rätt är avrad den avgift, som landbon erlägger i arrende för kronojord. Avradslanden här i Jämtland utarrenderades inte till enskilda landbor. Vanligtvis var det flera jordägare, som tillsammans arrenderade ett kronoavradsland. Det var inte avsett att bebyggas, utan det skulle tjäna till understöd åt svaga

Forts. å näst sista sidan.

- d. Hilma Amanda f. 1906 $\frac{26}{10}$ g. m. E. Sundin, Föllinge
 d. Mildred Ingeborg f. 1908 $\frac{16}{10}$ emigrerade U. S. A.
 d. Astrid Viola f. 1910 $\frac{27}{11}$ d. g. Berglin
 d. Gunhild Margareta f. 1913 $\frac{21}{3}$ d. 1916 $\frac{22}{3}$
 d. Signhild Ingegärd f. 1915 $\frac{25}{4}$ g. m. Arne Videmo
 d. Lilly Kristina f. 1917 $\frac{24}{10}$ g. m. Jöns H. Ehre, Äspnäs
 s. Bror Sixten f. 1920 $\frac{26}{7}$
 s. Gustaf d. Sally
46. *Olof Ulrik Blomberg* f. 1885 $\frac{4}{7}$ (Gds:16)
 g. 1912 m. *Anna Kristina f. Karlsson* f. 1885 $\frac{5}{11}$
 d. Sara Kajsa f. 1912 $\frac{27}{9}$ g. m. J. Svanström, Bågede
 d. Sigrid Kristina f. 1914 $\frac{14}{4}$ g. m. J. Gustavsson, Vedjeön
 s. Nils f. 1918 $\frac{1}{4}$
 d. Solvig Zorita f. 1920 $\frac{22}{12}$
 s. Olov Martin f. 1925 $\frac{18}{11}$
 d. Anna Viola f. 1928 $\frac{31}{10}$
47. *Olof (Andersson) Strömberg* f. 1855 $\frac{6}{1}$
 g. 1884 $\frac{14}{4}$ m. *Sara Nilsdotter* f. 1864 $\frac{15}{4}$
 d. Anna Olivia f. 1885 $\frac{29}{9}$ g. m. Nils Mattsson Blom
 (Hs:24)
 d. Ingeborg Maria f. 1887 $\frac{6}{1}$ g. m. Mattias Stenström
 (Hs:22)
 d. Signe Kristina f. 1888 $\frac{4}{9}$ g. m. Daniel Engenström
 (Hs:50)
 d. Jenny Charlotta f. 1891 $\frac{12}{5}$ emigrerade U. S. A.
 s. Olof Nikodemus f. 1893 $\frac{1}{6}$ d. 1893 $\frac{4}{6}$
 d. Sara Viola f. 1894 $\frac{20}{5}$ emigrerade U. S. A.
 d. Brita Amanda f. 1895 $\frac{20}{10}$ d. g. m. A. Björk, Hillsand
 d. Ebba Martina f. 1898 $\frac{9}{7}$ g. m. S. Persson, Strömsund
 d. Edith Selma Gunilla f. 1902 $\frac{27}{6}$ g. m. Edvin Sten-
 ström (Hs:21)
 s. Anders Elov Nikolaus f. 1904 $\frac{17}{7}$ g. m. Lilly Hill-
 ström (Hs:38)
 d. Ruth Sigrid Eleonora f. 1906 $\frac{16}{3}$ g. m. Torsten
 Leonard Blomberg f. 1907 $\frac{16}{2}$ (Hs:55)
- Olof Strömbergs hemman delades mellan mågarna Nils Matts-
 son Blom f. 1880 $\frac{13}{11}$ och Mattias Stenström f. 1895 $\frac{30}{5}$
48. *Olof Gunnar Alexis Blom* f. 1912 $\frac{27}{8}$ (Hs:24)
 På detta hemman upptogs 1878 Hillsandstorpet av
49. *Olof Larsson (Engenström)* f. 1845 $\frac{8}{2}$ d. 1923 $\frac{1}{5}$ fr. Pål-
 gården
 g. 1874 m. *Sara Kajsa Olofsdotter* f. 1853 $\frac{2}{6}$
 s. Olof f. 1875 $\frac{29}{4}$
 s. Lars f. 1877 $\frac{26}{1}$
 s. Nikolaus f. 1879 $\frac{26}{3}$
 d. Anna f. 1881 $\frac{24}{6}$

Hillsand

s. Jöns August f. 1886 $\frac{7}{1}$

s. Daniel f. 1889 $\frac{8}{7}$

50. *Daniel Engenström* f. 1889 $\frac{8}{7}$ fjärdingsman i Strömsund
g. m. *Signe Kristina Olofsdotter* f. 1888 $\frac{4}{9}$ (Hs:47)
s. Olof Gösta Sigvard f. 1914 $\frac{6}{2}$ g. m. Mildred Strandberg
d. Sara Kristina f. 1916 $\frac{4}{9}$ (Hs:24) g. m. R. Blom, Hillsand
d. Jenny Maria f. 1919 $\frac{28}{3}$ g. m. T. Evensjö, Vågdaalen
s. Lars Daniel f. 1921 $\frac{20}{2}$ d. 1921 $\frac{3}{12}$

Hillsandstorpet har övertagits av mågen

51. *Rudolf Gottfrid Mattias Blom* f. 1907 $\frac{6}{7}$ (Hs:24)
g. 1938 $\frac{21}{8}$ m. *Sara Kristina Engenström* f. 1916 $\frac{4}{9}$
s. Bo Sture f. 1941 $\frac{26}{4}$
d. Eva Agneta f. 1943 $\frac{8}{6}$
s. Nils Svante f. 1947 $\frac{1}{11}$
52. *Jöns Andersson Blomberg* f. 1865 $\frac{7}{2}$ (Hs:44)
g. m. *Ingeborg Jönsdotter* f. 1864 $\frac{7}{3}$ fr. Fryksände
s. Anders f. 1889 $\frac{30}{4}$
d. Gertrud Kristina f. 1891 $\frac{19}{2}$
d. Helga Ingeborg f. 1893 $\frac{30}{5}$
s. Jöns Edvard f. 1895 $\frac{13}{7}$
d. Gerda Carolina f. 1898 $\frac{23}{3}$
d. Esther Kristina f. 1901 $\frac{14}{10}$

Hemmanet delades mellan sönerna Anders f. 1889 $\frac{30}{4}$ och Jöns Edvard f. 1895 $\frac{13}{7}$. Skogsskiftet såldes till Ströms Trävarubolag.

53. *Anders (Jönsson) Blomberg* f. 1889 $\frac{30}{4}$
54. *Jöns Edvard (Jönsson) Blomberg* f. 1895 $\frac{13}{7}$
55. *Mikael (Andersson) Blomberg* f. 1868 $\frac{8}{4}$ (Hs:44)
g. m. *Erika Paulina Persdotter* f. 1871 $\frac{25}{1}$ fr. Lövberga.
s. Anders Walfrid f. 1892 $\frac{15}{9}$ emigrerade U. S. A.
s. Per Martin f. 1894 $\frac{24}{2}$
s. Bror Artur Mikael f. 1895 $\frac{11}{12}$
d. Anna Lilly Elvira f. 1897 $\frac{18}{2}$ d. 1898
d. Lilly Ingeborg f. 1899 $\frac{16}{8}$
d. Anna Irene f. 1903 $\frac{1}{12}$
s. Erik Natanael f. 1904 $\frac{40}{11}$ d. 1926
s. Torsten Leonard f. 1907 $\frac{16}{2}$
s. Fritz Olof Nikolaus f. 1908 $\frac{15}{6}$ d. 1909 $\frac{31}{1}$
d. Maj Gudrun Kristina f. 1913 $\frac{16}{7}$

Av Östgården eller Antegården fick Olof, son till Anders Olofsson f. 1755 $\frac{20}{7}$ och Cherstin Jönsdotter f. 1755 $\frac{3}{4}$ (Hs:42), Oppatgården, som senare vid laga skifte betecknades Litt. E.

56. *Olof Andersson* f. 1779 $\frac{14}{4}$ d. 1829 $\frac{6}{6}$
g. 1806 m. *Ingrid Mårtensdotter* f. 1770 $\frac{7}{10}$

- s. Anders f. 1807 $\frac{6}{2}$
 s. Mårten f. 1809 $\frac{4}{4}$ d. 1830 $\frac{5}{4}$
 d. Kerstin f. 1812 $\frac{4}{6}$ g. 1849 $\frac{4}{2}$ m. Mårten Mårtens-
 son i Strand
 s. Olof f. 1819 $\frac{18}{8}$ ogift
57. *Anders Olofsson* f. 1807 $\frac{6}{2}$
 g. m. *Anna Olofsdotter* f. 1807 $\frac{13}{9}$ fr. Ringvattnet
 d. Ingrid Christina f. 1839 $\frac{31}{7}$ ogift, sömmerska
 s. Olof f. 1841 $\frac{25}{1}$
 d. Juliana f. 1842 $\frac{28}{3}$ g. 1863 m. Jöns Jonsson f. 1832
 $\frac{23}{2}$ (Hs:61)
 s. Anders f. 1845 $\frac{2}{1}$ Hillström (Hs:36)
 s. Zakris f. 1847 $\frac{1}{6}$ ogift
 d. Anna Gustafva f. 1852 $\frac{6}{6}$ g. m. Nils Mårtensson,
 Öhn
58. *Olof Andersson* f. 1841 $\frac{25}{1}$
 g. 1875 $\frac{24}{6}$ m. *Anna Mårtensdotter* f. 1848 $\frac{29}{1}$ fr. Näset
 Hemmanet delades mellan sonen till systemen Juliana f. 1842
 $\frac{28}{3}$ Jöns Olof Jönsson f. 1884 $\frac{31}{3}$ (Hs:7) och sönerna till systemen
 Anna Gustafva f. 1852 $\frac{6}{6}$ Mårten Nilsson f. 1877 $\frac{12}{5}$ d. 1944,
 kronojägare, Nils Gustaf Nilsson f. 1879 $\frac{15}{11}$, som bor kvar på
 hemmanet, och Ulrik Wilhelm Zakarias Nilsson f. 1886 $\frac{4}{7}$, kro-
 nojägare i Strömsund.
59. *Nils Gustaf Nilsson* f. 1879 $\frac{15}{1}$
 g. 1908 $\frac{4}{10}$ m. *Karolina Svensson* f. 1884 $\frac{8}{3}$
 d. Anna Edla Viktoria f. 1909 $\frac{10}{3}$
 s. Sven Valter f. 1911 $\frac{5}{1}$
 d. Ingrid Maria f. 1916 $\frac{26}{9}$
 s. Nils Herbert f. 1917 $\frac{5}{12}$
 s. Olof Martin f. 1920 $\frac{5}{3}$
 d. Karin Gertrud f. 1922 $\frac{10}{11}$
 s. John Lennart f. 1926 $\frac{10}{8}$
- Från Östgården avsöndrades Pålgården, som övertogs av
 mågen till Pål Svensson Tullqvist f. 1725 (felaktigt benämnd
 Tallqvist Hs:41).
60. *Nils Olofsson (Rosenberg)* f. 1750 $\frac{25}{7}$ (Gds:7)
 g. 1789 m. *Sara Pålsdotter* f. 1766 $\frac{18}{12}$ d. 1843 $\frac{25}{1}$ (Hs:41)
 d. Sigrid f. 1791 $\frac{3}{8}$
 s. Olof f. 1794 $\frac{3}{9}$ g. 1820 $\frac{5}{11}$ m. Anna Svensdotter
 fr. Vedjeön
 s. Pål f. 1796 $\frac{2}{4}$
 s. Nils f. 1798 $\frac{26}{8}$
 d. Gunilla f. 1801 $\frac{8}{3}$
 d. Anna f. 1804 $\frac{18}{4}$ g. m. Lars Mattsson från Hössjö-
 berg

61. *Lars Mattsson* f. 1799 ⁶/₁₂
g. 1828 ¹⁹/₁₀ m. *Anna Nilsson* f. 1804 ¹⁸/₄ d. 1887 ¹/₁₁
s. Nils f. 1830 ¹⁸/₁
s. Mattias f. 1832 ³⁰/₈ d. 1839 ²³/₆
d. Sara f. 1835 ¹²/₄ ogift
s. Lars f. 1837 ³/₃ g. m. Maren Olofsdotter fr. Bred-
kålen (Brk:30)
s. Mattias f. 1839 ²⁴/₁₀ g. 1864 m. Maja Lisa Mårtens-
dotter f. 1843
s. Mikael f. 1842 ²⁶/₃ emigrerade till U. S. A.
s. Olof f. 1845 ⁸/₂ g. m. Sara Kajsa Olofsdotter
62. *Nils Larsson (Lund)* f. 1830 ¹⁸/₁
g. 1856 m. *Anna Cajsa Jönsson* f. 1835 ²⁴/₁₂ fr. Näxåsen
d. Anna f. 1857 ²⁹/₇ g. m. Andreas Vinge fr. Stenkjær,
emigrerade till U. S. A.
s. Jöns f. 1860 ²¹/₆
d. Maria f. 1861 ²⁶/₁₀ d. 1948 g. 1900 ²⁷/₆ m. Anders
Eriksson, Bonäset (Bo:5)
d. Sara f. 1864 ¹⁵/₄ g. m: Olof Andersson Strömberg
f. 1845 ⁶/₁ (Hs:47)
s. Lars f. 1867 ⁴/₁ g. m. Maria Stenström
s. Nils f. 1869 ¹¹/₉ g. m. Anna Kristina Larsson f. 1861
fr. Draganäs
d. Kajsa Greta f. 1872 ²²/₄ d. 1878 ²/₇
s. Mattias f. 1874 ²⁰/₁₁
s. Isak f. 1876 ⁴/₂
s. Olof f. 1879 ¹³/₂ emigrerade till U. S. A. 1899
63. *Jöns Nilsson* f. 1860 ²¹/₆
g. 1884 ⁶/₇ m. *Anna Ersdotter Svärd* f. 1861 ¹/₂ fr. Brand-
berget, Stamsel
d. Anna Erika f. 1888 ¹¹/₃
s. Nils Helmer f. 1889 ¹⁸/₁₂ Jönsson
s. Erik Albert f. 1894 ²⁶/₄ Strömgren (Hs:26)
- Å en avsöndring från hemmanet Hillsandstorp 2 bosätter
sig mågen
64. *Sven Albin Svensson* f. 1879 ¹/₃ predikant (Hs:28)
g. 1911 ⁶/₈ m. *Anna Erika Jönsson* f. 1888 ¹/₃
s. Sven Natanael f. 1913 ¹⁹/₄ kom.-kassör i Strömsund
s. Jöns Adolf f. 1915 ²²/₁ g. 1947 ²⁹/₆ m. Anna Elisa-
bet Eriksson f. 1919 ¹⁸/₁₂ fr. Föllinge
s. Albin Gerhard f. 1917 ²⁷/₁
- Avsöndringen 1⁵⁵ från samma hemman bebos av
65. *John Edvin Larsson* f. 1904 ¹⁵/₉ fr. Sundsjö, busschaufför
g. 1934 m. *Emma Martina Mikaelsson* f. 1916 ²²/₃ fr.
Kärnäse

- s. John Erik f. 1935 $\frac{12}{1}$
- d. Anna-Lisa f. 1935 $\frac{9}{12}$
- s. Rolf Åke f. 1937 $\frac{3}{5}$
- d. Tyra Marie f. 1944 $\frac{17}{10}$

Till Östgården hörde ursprungligen det hemman, på vilket bosatte sig

66. *Anders Petter Karlsson Bäckström* f. 1875 $\frac{15}{1}$ fr. Svanssele
g. 1916 m. *Katarina Albertina Östman* f. 1889 $\frac{29}{7}$ från Alanäs

- s. Karl Efraim f. 1917 $\frac{23}{1}$
- d. Märta Viola f. 1918 $\frac{20}{4}$
- s. Anders Sören f. 1921 $\frac{6}{12}$ d. 1923 $\frac{12}{2}$
- s. Anders Emanuel f. 1924 $\frac{26}{4}$
- s. Lars Olof f. 1925 $\frac{3}{8}$

67. *Karl Johan Karlsson Bäckström* f. 1882 $\frac{5}{12}$
g. 1914 m. *Eufrosyne Elisabet Andersson* f. 1881 $\frac{10}{5}$ fr. Dorotea

- s. Karl Axel f. 1915 $\frac{22}{3}$
- s. Anders Bernhard f. 1916 $\frac{11}{11}$
- s. Johan Sixten f. 1919 $\frac{19}{4}$
- s. Olof Gunnar f. 1921 $\frac{17}{6}$

68. *Lars Olof Karlsson Bäckström* f. 1885 $\frac{15}{1}$
g. 1912 m. *Kristina Matilda Persson* f. 1888 $\frac{26}{4}$
- s. Karl Göte f. 1913 $\frac{11}{5}$
 - s. Per Ingemund f. 1916 $\frac{7}{4}$
 - s. Lars Olof f. 1919 $\frac{31}{1}$
 - s. Anders Hilding f. 1922 $\frac{20}{2}$
 - s. Alf Ragnvald f. 1924 $\frac{30}{12}$

Å Avsöndringen Hillmo nr 1 bosatte sig

69. *Anders Gustafsson* f. 1908 $\frac{31}{7}$
g. 1931 $\frac{8}{11}$ m. *Brita Elisabet f. Olsson* f. 1899 $\frac{22}{10}$

Å Hillmo nr 2

70. *Isak Nilsson* f. 1876 $\frac{4}{2}$ (Hs: 62)
g. 1905 $\frac{5}{9}$ m. *Lucia Matilda Larsdotter* f. 1880 $\frac{4}{3}$
- d. Elvi Laura f. 1910 $\frac{14}{3}$
 - s. Nils Hugo Rutger f. 1915 $\frac{4}{4}$
 - s. Lars Albert f. 1918 $\frac{26}{4}$

Tallflonäset.

71. *Lars Andersson* f. 1822 fr. Sollerön
g. 1860 m. *Anna Märta Nilsson* f. 1826 fr. Finnvattnet
- d. Anna Kristina f. 1861 $\frac{16}{2}$
 - d. Sara f. 1863 $\frac{10}{3}$

72. *Daniel Eriksson* f. 1852 $\frac{28}{12}$ fr. Sunne, Värmland
g. m. *Sara Larsdotter* f. 1863 $\frac{10}{3}$

- s. Lars Daniel f. 1885 ⁶/₁
- s. Erik Axel f. 1890 ²⁷/₅
- s. Nils Kristoffer f. 1895 ¹⁵/₃
- s. Bror Ferdinand f. 1897 ¹⁷/₁
- s. Helge Marcellinus f. 1899 ³/₆

73. *Bror Ferdinand Danielsson* f. 1897 ¹⁷/₁
g. 1929 ¹⁰/₁₁ m. *Alma Eurina f. Johansson* f. 1897 ¹¹/₄

På Draganäs bodde en tid

74. *Nils Pålsson* f. 1836 ¹/₁ (Hs:33)
g. m. *Maria Lisa Jönsdotter* f. 1838 ³¹/₁₂ fr. Näxåsen

Utom de under Hs:33 nämnda barnen hade de

- d. Maria Kajsa f. 1871 ¹⁸/₅
- s. Nils f. 1873 ¹⁵/₆
- d. Lisa Erika f. 1877 ¹⁸/₅

Här bodde också Nils Pålssons svåger

75. *Olof Olofsson* f. 1825 ²⁴/₁₀ fr. Östersund, målare (Hs:31)
g. 1855 m. *Sara Pålsson* f. 1829 ⁹/₉
s. Paulus f. 1856 ⁷/₃ Olsson, målarmästare i Strömsund
d. Kristina f. 1857 ⁴/₅ g. m. Jonas Nilsson f. 1861 ¹³/₆
(Hs:8)

- d. Anna-Lisa f. 1858 ¹/₈
- s. Olof f. 1859 ¹²/₇ Näström, Egnahem, Strömsund
- d. Sara f. 1860 ²/₈
- s. Nils f. 1861 ⁷/₈
- d. Brita f. 1862 ¹²/₉
- s. Jöns f. 1864 ⁷/₂
- s. Erik f. 1865 ¹²/₇ Olsson, målarmästare i Gäddede
- d. Gunilla f. 1866 ¹⁹/₈
- d. Margareta f. 1868 ³/₁
- s. Jonas f. 1871 ²¹/₁₀

Arrendatorer på Ströms Trävarubolags gård på Draganäs.

76. *Daniel Larsson Nyman* f. 1854 ²⁰/₈ fr. Leksand
g. 1. 1877 ²/₄, änklings 1880 ¹⁴/₃
g. 2. 1881 ⁴/₁₂ m. *Brita Persdotter* f. 1856 ²²/₉
s. Per f. 1882 ¹²/₂
s. Lars Olof f. 1884 ¹⁵/₁₀
s. Axel Magnus f. 1887 ¹⁷/₈ d. 1947 ²³/₃
d. Anna Katarina f. 1890 ²⁹/₆ g. m. Nils Helmer Jönsson
f. 1889 ¹⁸/₁₂ (Hs:63)

77. *Lars Olof Nyman* f. 1884 ¹⁵/₁₀ d. 1938
g. 1916 ⁹/₇ m. *Kristina Johanna Rosén* f. 1889 ¹/₇ från
Tåsjö
s. Daniel Olof Rune f. 1917 ⁸/₆ g. m. Olga Edlund,
Svaningen
d. Anna Rut Kristina f. 1921 ¹⁵/₃ g. m. P. Janke, Uppsala

Fridsbergs barnhem grundades i Hillsand 1877 av pastor Michael Sandell, som utbildats till präst inom Augustana Synoden. Han föddes i Svaningen 1844 ⁷/₁₁. Föräldrarna voro Daniel Larsson och hans hustru Karin Svensdotter. Richard Gothe meddelar i sitt nyligen utkomna arbete Finnkolonisationen inom Ångermanland, Södra Lappland och Jämtland, att pastor Sandell var ättling av Flåsjöfinnarna. På Evang. Fosterlandsstiftelsens Bokförlag utgavs 1926 Pastor Mich. Sandell Minnesteckning, redigerad av Anders Åberg. Hösten 1881 fick barnhemmet egna lokaler. I september 1891 lämnade pastor Sandell Fridsbergs barnhem för att tillträda en prästerlig befattning i Amerika. Han återvände till Fridsberg 1902 och verkade sedan där till sin död 1919 ²¹/₃. Sterbhuset överlämnade Fridsbergs barnhem till Evang. Fosterlandsstiftelsen. Under 1919 och 1920 tjänstgjorde först folkskolläraren J. Öberg och sedan predikanten J. W. Lundqvist som föreståndare.

78. *Michael Sandell* f. 1844 ⁷/₁₁ d. 1919 ²¹/₃
g. 1871 ¹⁰/₁₂ m. *Anna Lovisa Östlund* f. 1854 ⁴/₉ bördig
fr. Östergötland
d. Ester Elisabet f. 1872 ²⁰/₉
d. Naemi Maria f. 1874 ¹⁰/₉
s. Daniel Timoteus f. 1876 ¹⁸/₅ kyrkoherde i Alanäs
d. Hanna Katarina f. 1878 ²⁹/₁₂
d. Lydia Magdalena f. 1880 ²/₁₁
d. Hulda Rebecka f. 1882 ²⁴/₁₁
s. Mikael Natanael f. 1886 ¹⁵/₅
d. Ruth Eleonora f. 1888 ⁹/₁₁
d. Hulda Salome f. 1892 ⁸/₉ d. 1913 ¹⁴/₂

Följande föreståndare ha efter 1924 varit verksamma vid Fridsbergs barnhem.

79. *Jonas Hjalmar Sandström* f. 1893 ¹⁷/₉ fr. Arvidsjaur
g. 1922 ²/₄ m. *Anna Nilsson* f. 1884 ¹⁸/₇ fr. Höja, Krist. län
80. *Nils August Olsson Tuvestrand* f. 1902 ³/₂ fr. Laxsjö
g. 1937 ²⁸/₁ m. *Märta Lovisa Sjöblom* f. 1907 ²⁸/₈ fr. Vätö,
Stockholms län
d. Karin Birgit Margareta f. 1941 ⁹/₂
d. Anna Kerstin Ingegärd f. 1943 ¹³/₅
81. *Anders Einar Johansson* f. 1913 ¹⁹/₉ fr. Torpa Krb l.
g. 1938 ³⁰/₁ m. *Magnhild Sabina Sundbom* f. 1913 ¹/₂ fr.
Burträsk
s. Lars Bertil Einar f. 1941 ¹⁶/₁
s. Sven Erik Oskar f. 1943 ⁷/₆
s. Nils Åke Anders f. 1945 ²/₈
82. *Josef Fridolf Em. Nilsson* f. 1900 ¹⁹/₁₁ fr. Torsås, Kalmar län
g. 1. 1933 ⁹/₁₂ m. *Helena Matilda Näslund* f. 1905 ²⁷/₆ d.
1942 ²⁴/₆ fr. Sidensjö

- d. Berit Ingrid Kristina f. 1934 ²⁴/₉
- d. Inez Anna Elisabet f. 1936 ³/₃
- s. Bernt Per Josef f. 1937 ¹⁸/₄
- s. Monez Fritiof Daniel f. 1938 ²⁰/₅
- d. Anita Helena Matilda f. 1940 ⁹/₃
- s. Sivert Nils Emanuel f. 1941 ⁸/₅

g. 2. 1946 ¹⁸/₈ m. *Gertrud Maria Bergqvist*

I Draganäs bor också arrendatorn

83. *Johan Erik Larsson* f. 1896 ⁸/₂ g. 1922 ¹⁸/₂ m. *Sara Olivia Jönsdotter* f. 1898 ²⁶/₃ d. *Märit Viola Katarina* f. 1928 ¹⁵/₈

Näxåsen.

De första nybyggarna i Näxåsen torde ha varit av finskt ursprung. Då finnarna ofta slagit sig ned på en trakt en kort tid och sedan övergivit sin boplat, är det ej möjligt att fastställa riktigheten av förefintliga traditioner. I Richard Gothes nyligen utkomna arbete Finnkolonisationen inom Ångermanland, Södra Lappmarken och Jämtland sidan 195 omtalas en finne, Mats Jönsson från Ringvattnet, som levat i kiv och trätor med sin hustru. Denne Mats skulle ha bränt upp sin gård med hustru och barn. Tolvmännen i Ström skulle ha drivit ut honom ur byn. Mats Jönsson bosatte sig då vid Näxåsen-Hullkasåsen. Sven Olof Ersson i Bonäset uppger, att han i sin barndom hörde den sägen, att en väldig Nimrod skulle ha uppehållit sig på Hullkasåsen och levat på jakt. Enligt hans version kallades denne jägare Hullkall (hull = kött, kall = karl) och hans boplat, Hullkallsåsen. Anders Ersson i Bonäset har antecknat, att två finnar, Pål Hansson och Johan Andersson, år 1696 anhöllo att bosätta sig norr om HILLSAND d. v. s. Näxåsen. De första nybyggarna i Näxåsen, som jag funnit nämnda i handlingarna, voro Per Persson d. ä. f. 1742 d. 1820 ²⁶/₁₂ och Nils Olofsson (Rosenberg) f. 1750 ²⁵/₆ (Gds:7, Hs:60), som sedermera övertog Pålgården i HILLSAND.

I handlingarna sammanfördes byarna HILLSAND och NÄXÅSEN. Ur de för HILLSANDS by nämnda kartorna från 1784 och 1786 och kungliga breven ²⁹/₁₁ 1792 och ¹⁴/₆ 1826 finna vi under LITT R, att för HILLSAND eller NÄXÅSEN föreslagits en skatt å 1 tnl. krono eller ¹/₆ gärde mantal. Grundräntan skulle utgå med 1 rdr 32 sk. Då detta nybygge vore att anse som fjällhemman, borde det undergå skattläggning enl. förut nämnda kungl. brevet och ²⁷/₁₁ 1792

befrias från tionde sättning. Inrösningsjorden, inägorna, utgjordes av 1 tnl. 16 kpl. åker av röd och vit mylla med klappersten. Ut-sädet var $1\frac{1}{4}$ tunna. Ången upptog 27 tnl 27 kpl och uppskat-tades till 3 tnl 24,972 kpl. Avrösningsjorden, utägorna, bestod av betes- och skogsmark med tallbeväxta backar och något gran- och björkskog. Skogsmarken var mycket stenig och till $\frac{1}{8}$ av sämre beskaffenhet. Denna jord hade en areal av 441 tnl 10 kpl, som uppskattades till 18 tnl 12,417 kpl. Den övriga marken vid Vattu-dalen, 4678 tnl 23 kpl, var odugligt impediment och bestod mest av gran- och björkskog i bergig terräng. Av denna ansågs 180 tnl 27 kpl, som uppskattades till 22 tnl 19,375 kpl, som någor-lunda bete och 100 tnl, uppskattat till 5 tnl 8,421 kpl, som sämsta möjliga bete. Den sammanlagda avrösningsjorden, 722 tnl 5 kpl, uppskattades till 46 tnl 8,213 kpl. Därtill kom odugligt bete (im-pediment) 3165 tnl 31 kpl. Hela arealen utgjorde 751 tnl 16 kpl, som uppskattades till 50 tnl 1,185 kpl, jämte 7844 tnl 22 kpl im-pediment. Enligt handling den $\frac{5}{10}$ 1859 hade Näxåsen för evärde-liga tider förvärvat dammslåttern vid Långtjärn på Ringvattens-skogen.

På hemmanet bärjades 10 lass hårdvallshö och 30 lass starr-foder. Med tillhjälp av skav och löv kunde här vinterfödas 1 häst, 6 kor samt 20 får och getter.

Skatteköp å vartdera $\frac{1}{12}$ mantal gjordes den $\frac{26}{5}$ 1852 och den $\frac{17}{9}$ 1853.

Laga skifte förrättades 1864—65 av lantmätaren E. O. Åker-stedt. Första sammanträdet hölls den 6 juni 1864. Godemän voro Anders Andersson i Hillsand och Nils Nilsson i Vedjeön. Skiftes-delägarna voro Isac Jönsson med $\frac{1}{2}$, Andreas Persson med $\frac{3}{8}$ och Nils Nilsson med $\frac{1}{8}$ tnl skatte. Torparen Lars Andersson i Hillsand hade enligt köpekontrakt den 5 maj 1861 av Andreas Persson och Sara Olofsdotter förvärvat 20 revar odlingsbar mark. Köparen ägde rätt till erforderligt mulbete, hustimmer, virkesskog och vedbrand. Såsom avgäld för torpet var han skyldig att efter fem års förlopp årligen utföra 2 mansdagsverken på egen kost i röttnadens början.

Enligt den uppgjorda delningsplanen omfattade Isac Jöns-sons skifte Litt. A 3212 tnl 24,3 kpl, Andreas Perssons skifte Litt. B 2695 tnl 16,3 kpl och Nils Nilssons skifte Litt. C 733 tnl 25,4 kpl. Samfälligheterna utgjorde 2541 tnl 25,4 kpl. Hela arealen uppgick till 9183 tnl 6,7 kpl. Av åker, lindor och äng fick Isac Jönsson 536 rev² 23 fot², uppskattat till 101 rev² 14,89 fot², Andreas Persson 385 rev² 88 fot², uppskattat till 79 rev² 20,69 fot² och Nils Nilsson 153 rev² 33 fot², uppskattat till 31 rev² 94,19 fot². Den gemensamma arealen av åker, lindor och äng var 1 rev² 16 fot², uppskattat till 1 rev² 14,98 fot².

Vid sammanträdet den 8 september 1865 var också torparen Lars Andersson närvarande. Denne förklarade sig nöjd med att Andreas Persson själv skötte utstakningen av hans ägor. Dessutom

bestämdes, att Isac Jönssons lada på näset och två hölador, som tillhörde Andreas Persson skulle flyttas, då de kommit att ligga på annans ägolott. I denna flyttning skulle Nils Nilsson ej deltaga. Han skulle före den 1 juni 1866 erlägga ett flyttningsbelopp å 6 rdr smt till Andreas Persson. Före nämnda tidpunkt skulle flyttningarna vara utförda.

Kostnaderna uppgingo till sammanlagt 3348:15 rdr. Av denna summa kom på Isac Jönsson 1674:07 $\frac{1}{2}$, på Andreas Persson 1255:55 $\frac{1}{2}$ och på Nils Nilsson 418:52 rdr.

Den 31 december 1943 funnos i Näxåsen 12 män och 7 kvinnor = 19 personer.

Den förut nämnde nybyggaren Per Persson d. ä. (Gammel-Per) f. 1742 d. 1820 $\frac{26}{12}$ kom troligtvis från Flåsjöbygden.

Sven Olof Ersson påpekar, att folket i Näxåsen ej talat Strömsdialekt. Hemmanet övertogs av sonen

1. *Per Persson d. y. (Lill-Pe)* f. 1762 d. 1831 $\frac{21}{10}$
 g. 1798 m. *Cajsa Greta Huss* f. 1744 d. 1832 $\frac{26}{8}$ fr. Edsele
 s. Per f. 1800 $\frac{19}{4}$
 s. Olaus f. 1802 $\frac{23}{4}$ d. 1812 $\frac{31}{3}$ "bröstsjuka"
 d. Caisa Lisa f. 1804 $\frac{7}{4}$ d. 1804 $\frac{4}{5}$ "förkvävd av modern"
 s. Jöns f. 1805 $\frac{12}{4}$
 d. Caisa Lisa f. 1807 $\frac{15}{2}$
 s. Isac f. 1808 $\frac{2}{10}$
 s. Andreas f. 1810 $\frac{21}{5}$
 s. Olaus f. 1812 $\frac{18}{3}$ d. 1812 $\frac{31}{3}$
 d. Gunilla f. 1814 $\frac{9}{4}$ g. m. soldaten Anders Olofsson
 Wall fr. Öjarn
 d. Anna Greta f. 1815 $\frac{31}{10}$ d. 1816 $\frac{1}{6}$
 s. Olaus f. 1818 $\frac{9}{7}$ d. 1818 $\frac{24}{10}$

Hemmanet delades mellan barnen Jöns, Andreas och Gunilla

2. *Jöns Persson* f. 1805 $\frac{12}{4}$
 g. m. *Maria Caisa Isaksdotter* f. 1808 $\frac{21}{1}$ fr. Isaksgården i Alanäset
 s. Isac f. 1834 $\frac{6}{4}$
 d. Anna Caisa f. 1835 $\frac{24}{12}$ g. m. Nils Larsson i Hillsand (Hs:62)
 d. Maja Lisa f. 1831 $\frac{3}{7}$ g. m. Nils Pålsson i Hillsand (Hs:33)
 s. Olof f. g. m. Anna Nilsson fr. Vedjeön
 s. Jöns f. 1843 $\frac{24}{6}$ g. m. brodern Olofs änka Anna Nilsson
3. *Isac Jönsson* f. 1834 $\frac{6}{4}$
 g. 1861 $\frac{10}{3}$ m. *Brita Jonsdotter* f. 1841 $\frac{17}{4}$
 s. Jöns f. 1862 $\frac{6}{2}$ d. 1882 $\frac{3}{12}$
 d. Gunilla f. 1863 $\frac{21}{3}$

s. Jonas f. 1865 $\frac{7}{5}$
 s. Isac f. 1867 $\frac{29}{1}$ d. 1881 $\frac{12}{2}$
 d. Maria Kajsa f. 1870 $\frac{25}{3}$
 d. Brita f. 1871 $\frac{23}{7}$

Hemmanet övertogs av mågen

4. *Jonas Jonsson* f. 1861 $\frac{13}{3}$ d. 1919 $\frac{9}{12}$ fr. Järvsand
 g. 1892 $\frac{6}{11}$ m. *Maria Kajsa Isaksdotter* f. 1870 $\frac{25}{3}$
 d. Brita Naimi Elisabet f. 1893 $\frac{11}{11}$
 s. Jonas Hjalmar f. 1895 $\frac{30}{6}$
 d. Anna Lilly Maria f. 1897 $\frac{9}{10}$
 d. Astrid Ingeborg f. 1899 $\frac{14}{1}$ d. 1923 $\frac{19}{3}$
 s. Isak Holger f. 1906 $\frac{23}{2}$
 s. Nils Rune f. 1912 $\frac{28}{9}$
5. *Johan August Karlsson* f. 1884 $\frac{18}{7}$
 g. 1917 $\frac{4}{11}$ m. *Brita Naimi Elisabet Jonsdotter* f. 1893 $\frac{11}{11}$
 d. Brita Anna Maria f. 1921 $\frac{20}{11}$
6. *Andreas Persson* f. 1810 $\frac{21}{5}$ (Nx:1)
 g. 1845 $\frac{16}{3}$ m. *Sara Olofsdotter* f. 1827 $\frac{9}{2}$ fr. Vedjeön
 Äktenskapet barnlöst. Hemmanet såldes till Graningewerken.
7. *Anders Olofsson Wall* f. 1812 $\frac{12}{3}$ fr. Öjarn
 g. 1841 $\frac{3}{1}$ m. *Gunilla Persdotter* f. 1814 $\frac{9}{4}$ (Nx:1)
 d. Gunilla f. 1843 $\frac{17}{2}$
 d. Cajs Margareta f. 1844 $\frac{31}{8}$
 s. Olof f. 1847 $\frac{4}{3}$ Wall, bonde i Öhn
 d. Anna Lisa f. 1852 $\frac{14}{5}$

Anders Wall sålde hemmanet till

8. *Nils Nilsson* f. 1824 $\frac{28}{8}$ d. 1892 fr. Finnvattnet
 g. m. *Brita Svensdotter* f. 1818 $\frac{26}{8}$ fr. Renån
 s. Sven f. 1846 $\frac{1}{2}$ ogift
 d. Kerstin f. 1850 $\frac{13}{12}$ g. m. Olof Olofsson f. 1851 $\frac{3}{7}$
 s. Nils f. 1857 $\frac{18}{9}$ g. m. Gunilla Jakobsson fr. Ede
 d. Brita f. 1865 $\frac{6}{5}$ dog ung

Sven och Nils sålde 1889 till värmlänningen Karl Nilsson, som dog redan 1891. Kerstin och Olof Olofsson sålde till Graningewerken. Alla tre barnen jämte modern emigrerade till U. S. A.

Torparen Lars Andersson f. 1822 (Hs:68) från Sollerön, som fick 30 revar odlingsbar mark på Andreas Perssons hemman, flyttade sedermera till Tallflonäset i Hillsand. Föräldrarna Anders och Anna Mårtensson hade som nybyggare slagit sig ned i Nyby i Lit. Denna by koloniserades av Solleröbor 1827 på initiativ av dåvarande landshövdingen i Jämtlands län, M. von Törne. Det var 46 personer från Sollerön, som ovannämnda år bosatte sig i Nyby. De hade det fattigt i nybyggarhuset och Lars och den äldre brodern Mårten fingo fara ut i Storsjöbygden och tigga

Näxåsen

mat. Lars var händig och lärde sig tidigt av sin moder att tälja träfåglar med utbredda vingar, s. k. pelikaner, som han kunde byta till sig mat för. Något äldre lärde han sig svarva och fläta korgar och sno metrevar av tagel. Han var musikalisk och spelade klarinett. Sedan han tjänat som dräng i Renån och Öjarn gifte han sig med Anna Märta Nilsdotter f. 1826 från Finnvaltnet. Hon var syster till Nils Nilsson f. 1824 $\frac{28}{8}$ (Nx:8).

I Näxåsen bodde också landbonden

9. *Nils Andersson* f. 1849 $\frac{14}{12}$ fr. Glafva i Värmland
g. m. *Brita Lisa Persdotter* f. 1861 $\frac{29}{7}$ fr. Strand
s. Per Emil f. 1882 $\frac{12}{9}$
s. Anders Albin f. 1884 $\frac{29}{5}$
d. Kristina Elvira f. 1886 $\frac{29}{5}$
d. Hulda Maria f. 1887 $\frac{20}{11}$
d. Alma Elisabet f. 1889 $\frac{12}{9}$
s. Nils Axel f. 1891 $\frac{4}{7}$
d. Anna Olivia f. 1893 $\frac{14}{8}$
d. Hulda Eugenia f. 1896 $\frac{17}{4}$
s. Otto Leonard f. 1898 $\frac{27}{9}$
s. Per f. 1900
s. Arthur Ferdinand f. 1903 $\frac{31}{3}$
s. Anders f. 1906 $\frac{23}{3}$
10. *Nils Axel Andersson* f. 1891 $\frac{4}{7}$
g. m. *Gerda Karolina Blomberg* f. 1898 $\frac{23}{3}$ d. 1919 $\frac{1}{8}$
(Hs:52)
s. Nils Harry f. 1917 $\frac{8}{2}$ d. 1918 $\frac{3}{10}$
s. Per Emil f. 1918 $\frac{31}{8}$ d. 1919 $\frac{20}{6}$

I Näxåsen bor numera Karl Johan Karlsson Bäckström f. 1882 $\frac{5}{12}$, som med familj införts i redogörelsen för Hillsand. (Hs:67)

I Kattnäsvågen bor

11. *Erik Gunnar Andersson* f. 1916 $\frac{11}{6}$
g. 1945 $\frac{20}{10}$ m. *Anna Margareta f. Edlund* 1916 $\frac{7}{1}$ från
Hammerdal
d. Evabritt Yvonne f. 1946 $\frac{6}{11}$

hemman genom att förse dem med betesmark (mulbete), skog och slätter. Legotiden var ej begränsad utan avsåg ursprungligen ständig besittningsrätt. Guvernören över Jämtland Carl Larsson Sparre förordnade den 3 maj 1666 landskamreraren Carl Isaksson Broms och befallningsmannen Daniel Bertilsson att såsom kommissarier resa omkring i hela Jämtland och med bistånd av länsmän och nämndemän i orterna undersöka, vilka skogar och fisken som rätteligen tillhörde kronan. Dessa områden och nyttigheter skulle sedan mot en viss årlig avrad utbjudas till dem som voro mest i behov därav. Kommissarierna fingo befogenhet att underskriva de s. k. avradsbreven. Över avradsläggningen skulle taxeringslängder upprättas och undertecknas av kommissarierna samt verifieras medels kyrkoherdens och socknens sigill. Guvernören påtalade, hur de förmögnaste bland hemmansägarna i allmänhet slagit under sig kronans lägenheter, under det att de fattigare hade fått nöja sig med de ringa utrymmen, som de hade på sina hemman. Kommissarierna skulle handla, "som de inför Gud och höga överheten ansvara vilja". Redan på hösten tillkom 1666 års avradsrannsaking. Bönderna uppställde som villkor för den nya avradspenningens erläggande, att avgiften ej skulle få höjas genom några "extra ordinarie utlagor". De försäkrades genom kontrakten ständig besittningsrätt. I slutet av 1600-talet befanns emellertid, att kronans inkomster av avradsländan inte räckte till att, såsom man beräknat, delvis bestrida kostnaderna för indelningsverket. Karl XI befallde därför, att nya avradsrannsakingar skulle hållas. Antagligen var avsikten endast att undersöka, om här funnos avradsländan eller ödesbölen, som ej gävo kronan några inkomster. I praktiken nöjde sig ej vederbörande därmed, utan de försökte tvinga bönderna att erlagga högre avradsavgifter. Under hot om att överlämna avradsländan till någon annan, som var villig att betala det högre beloppet, lyckades man åren 1696—98 höja avgifterna till 426 daler, 16 öre och 8 penningar. De gamla avradspenningarna utgjorde 296 daler, 16 öre och 14 penningar.

Under 1740-talet började jordbruket omfattas med ett intresse, som förut alltför ensidigt kommit industrien till del. Det bästa medlet att höja jordbruket ansågs vara att uppodla ödemarkerna. Jakob Faggot påvisade i sitt arbete Svenska lantbrukets hinder och hjälp, att man här i landet kunde öka hemmanens antal från 80000 till 450000. I Jämtland stodo planerna att höja jordbruket i intimt samband med frågan om avradsländans rättsliga ställning. Nybyggarfrågan kunde här ej ordnas, så länge större delen av Jämtlands ouppodlade jord var utskiftad på ett fåtal händer. Penningvärdet hade också fallit, så att avgifterna utgjorde en ren obetydlighet. Detta förhållande betraktades med ogillande av den övriga befolkningen. Jämtlänningen Henning Tideman gjorde under sina studieår i Uppsala bekantskap med samtidens nya ekonomiska strömningar. I sin år 1750 tryckta akademiska avhandling om "Jemtlands avradsländan" framlade han en

utredning om avradslandens rättsliga ställning och ett formligt program för landskapets vidare uppodling. Avhandlingen tillägnades landshövding Gripenhielm. Om denne påverkats av Tidemans avhandling eller icke, är det ett faktum, att han från denna tidpunkt visat ett stigande intresse för de jämtländska avradslanden och redan den 29 juni 1752 gav Kungl. Maj:t sitt bifall till det jämtländska avvitringsverkets påbörjande.

A. M-n.

P. S. En medlem, som brukar glömma att sätta ut sitt namn på postanvisningen, uppmanas att i år avslöja sin anonymitet.

D. S.

Ströms hembygdsförenings äldre årspublikationer kunna ännu erhållas och kosta: Årspublikationen 1931 kr. 1:-, 1932 kr. 0:75, 1933 kr. 0:75, 1934 kr. 1:-, 1935 kr. 1:25, 1936 kr. 1:50, 1937 kr. 1:50, 1938 kr. 2:-, 1941 kr. 2:-, 1942/43 kr. 2:-.

Föreningens medlemmar kunna erhålla samtliga publikationer 1931—1943 för ett pris av 10:- kr. Likvid kan insändas till **Ströms Hembygdsförening, Strömsund, postg. 24 330** eller till **Rektor Alfred Mattesson, Strömsund**.

Strömsbokens häfte 1 (Alavattnet och Bonäset), häfte 2 (Bonäset och Bredkålen), häfte 3 (Bredkålen och Gärdnäsbyn), häfte 4 (Gärdnäsbyn och Hillsand) och häfte 5 (Hillsand och Näxåsen) erhållas även genom **Nordfors Bokhandel Strömsund**.

Bliv medlem i Ströms Hembygdsförening!

Årsavgiften är 2:— kr.

Medlemmarna erhålla Strömsbokens häften gratis.

— PRIS 2:50 —